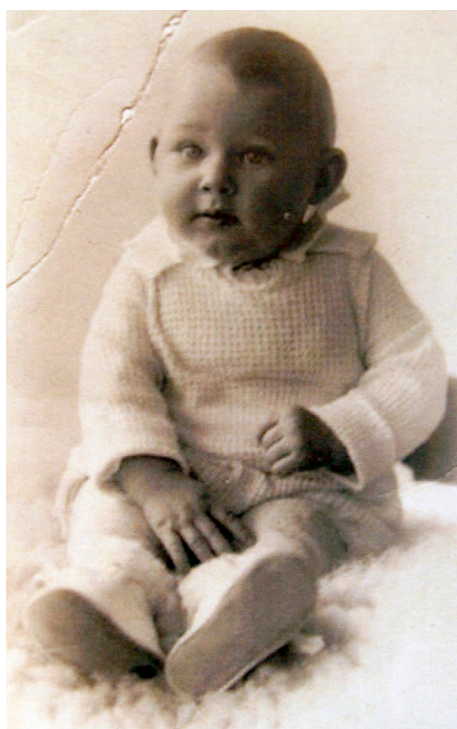

Historien om Mandals ukjente geni er også en fortelling om forsinket heder og ære.

Pioneren

Sjømannssønn: Ole-Johan Dahl som ettåring. Dahl var enebarn fram til 1940 da han fikk en lillebror Peer-Martin. Senere fikk han også søsteren Diddi, i 1945.

FOTO: PRIVAT

Tekst: Vilde Sagstad Imeland
Foto: Hans Dalane-Hval

Tenk på smart-telefonen, dataen eller nettbrettet ditt. Om du ikke helt forstår teknologien bak det du ser på skjermen, vet du vel at det var en sjømannssønn fra Mandal som skapte store deler av den?

Mandal, 1931. I et hvitt trehus i Store Elvegade 150 bor Ingrid Othilie Katinka Dahl, i huset til sine foreldre. Mens hennes mann, kaptein Finn Dahl, er på sjøen, føder hun en liten gutt, sannsynligvis i hjemmefødsel, som er vanlig på denne tiden. Gutten får navnet Ole-Johan etter sin bestefar i Festningsgata i Kristiansand. Lite aner de nybakte foreldrene at slektens endeløse rekke av sjømenn akkurat har fått en brå slutt. Finn og Ingrid Dahls førstefødte sønn skal ikke bli sjømann, men i stedet utdanne seg til matematiker, og gi et historisk bidrag til utviklingen av datamaskinsystemer.

Tidlig ute. Overalt bruker vi datamaskiner. Når vi sender mail, chatter på Facebook, eller bruker GPS for å komme oss til riktig destinasjon. Datamaskiner programmerer flyet vi sitter i når det tar av og når det lander på rullebanen. De er inni oss, som pacemakere eller insulinpumper. De styrer banker, tar over oppgaver og hele jobber som før ble utført av mennesker. De beregner hvor mye du kan få i lån, de sparer deg for arbeid og tar fra deg arbeid. Alt handler om effektivitet og forutsigbarhet.

Det er også effektivitet og forutsigbarhet som er målet når Ole-Johan Dahl, sammen med sin kollega Kristen Nygaard, på 1960-tallet finner opp den såkalte «objektorienterte» programmeringen. I en tid der resten av verden knapt vet hva ordet «datamaskin» innebærer, utvikler de to programmeringsspråket *Simula*, som nettopp gjør det mulig å programmere datamaskiner mer effektivt, og forutse hvordan systemer kommer til å fungere.

Oslo 2010. Knappe 80 år etter at han ble født i huset i Store Elvegade, klippes snoren på et annet, og mye større hus, ved Universitetet i Oslo. Det er åpningen av det enorme *Ole-Johan Dahls hus*, den splitter nye informatikkbygningen. Bygget, som har kostet én milliard, og som senere